

Q. D. B. V.
DISSERTATIO INAUGURALIS MEDICA.
DE

479.

VENÆ SECTIONIS USU IN SENIBUS,

Quam
AUXILIANTE DEO
&
GRATIOSISSIMÆ FACULTATIS MEDICÆ CONSENSU
in
REGIA VIADRINA,
PRÆSIDE

DN. JOH. GEORG. à BERGEN,
MED. DOCT. & PROF. PUBL. ORDIN.

FAUTORE AC PRÆCEPTORE SINGULARITER COLENDO,
DEVENERANDO,

PRO LICENTIA
SUMMOS IN ARTE MEDICA HONORES
ET PRIVILEGIA LEGITIME IMPETRANDI,
AD DIEM XXIV. MAJII A. MDCCXXVI.

Placido Examini submittit
AUTHOR

JOACHIMUS HORN,

Beescov. Marchicus.

FRANCOF. ad VIADR. Literis JOH. CHRISTOPH. SCHWARTZII, Acad. Typ.

XXIII.

OPUS
DIRECTIO ANATOMIAE MEDICAE
DE

VERMISSECTIONS

IN SENIBUS

EXAMINATE DEO

EXAMINATE DEO

EXAMINATE DEO

VERMISSECTIONS

EXAMINATE DEO

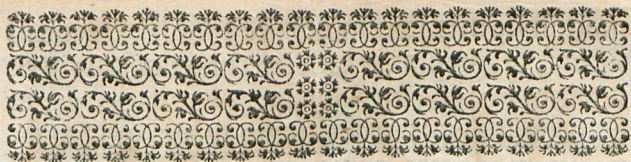
EXAMINATE DEO

EXAMINATE DEO

EXAMINATE DEO

EXAMINATE DEO

PROOEMIUM.

EA est vitæ animalis conditio, ut primordia sua capiat in fluido, cujus abstrusis & plane inperscrutabilibus motibus viscerum vasculosa structura sensim evolvitur & explicatur, forma totius corpusculi in conspectum prodit, partes omnes certo annorum decursu insignem activitatem, naturalem suam nanciscuntur soliditatem, in qua postquam per statum vitæ tempus subistere, ultimum extensionis suæ terminum consecuta, quasi explicari amplius nesciæ, durefcere, paulatim siccescere, contrahi, extenuari incipiunt, donec ad extremam rigiditatem redactæ toti machinæ ob systaltici motus defectum torporem & mortem inferant. Vitæ animalis hoc initium, talis progressus & ab origine pendens finis naturalis, mors est. Quemadmo-

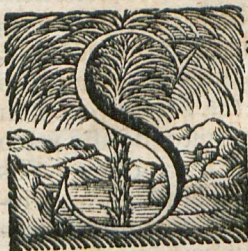
modum igitur senum corpora nihil evidentius
sistunt, quam prædictam partium siccitatem &
duritiẽ, ita nihil melius hanc tẽperat, demulcet
& procul magis arcet, quam succorum & san-
guinis moderata copia, blandusque & aqua-
bilis horum circuitus, quo partes solidæ omnes
mutua vicissitudine implentur & deplentur
qua actione & reactione stante vita perennat
& conservatur. Sive autem ex decrepita pla-
ne ætate, vel à jugi exercitatione partes cor-
poris solidæ rigescant, sive ex fluidorum in-
genti jactura, aut juxta variam partium agen-
di & resistendi potentiam alii maturius, alii
ferius, consenescant, perinde sequitur fibra-
rum illa durities, corporis languor, tandem-
que inevitabilis interitus. Hunc vero quoni-
am non pauci temere & inconsulte in senibus
celebrata VSectione anticipant, operæ preti-
um esse duxi, præsentis specimine de VSection-
is usu in senibus brevibus differere. Quem
conatum ut Deus T. O. M. clementer fortu-
net, ardentissimis suspiriis & precibus eundem
oro atque obtestor; Te vero, Lector bene-
vole, ut laborem hunc æqui bonique consulas,
obnixè simul rogo.

THE-

THESIS I.

anguinem vitæ animalis fontem, pretiosum vitæ thesaurum, vitæ necisque arbitrum qui pronuntiant, idque potissimum ex hoc, quod naturalis ejus motus & peridromus cum vita animalium ubique pari passu ambulet, quod in viventium corporibus primum vivens & ultimum moriens nonnullis dicatur, quod ante viscerum omnium productionem, ante organicam illorum structuram in ovis incubatis quarto jam fetus die, ceu tremulum quiddam & subsultans punctum expergiscens viscerum sensim fabricam molitur, tandemque partium omnium lineamenta describat, tantum abest ut hi V. Sectionem inter chirurgica artis præfidia, morborumque remedia admittant, aut commendent, ut eandem potius è foro medico, ceu profusi sanguinis acerrimi vindices, penitus proscribant, ac generosum hoc remedium, nescio quibus non convitiis miserrime conspurcent ac proscindant; quorum utique inter antiquos æque ac recentiores non minimus est numerus. Juvat hic tantum

tum nominasse ex illis Chryfippum, Erasistratum & ejus perplures affectas, ex his Theophr. Paracelsum, Helmontium, Bontecovium, Gehemam in Tract. von den Mordmitteln & Musfitanum, qui postremus eo plane vesaniae, dicam ne furoris, processit, ut verbis apertissimis scribere, V. Sectionem in perniciem hominum à diabolo inventam esse, omnesque qui morbis V. Sectione dextre medentur, turpi sanguinariorum titulo infamare veritus non sit. *Vid. ejusdem Trutin. Med. L. II. Cap. VI. p. m. 424.* non obstante, quod ab Hippocratis, multoque alio retro tempore inter Græcos, Arabes & Latinos ejus usus in quacunquē fere ætate fuerit celebratissimus, aliorum, & imprimis recentiorum deinceps experientia & multiplicibus observationibus admodum stabilitus & confirmatus; quemadmodum hodiernum maxime inter Gallos adhuc obtinere, nemini ignotum esse potest, utpote qui vicibus repetitis quantitatem sanguinis largissimam, quam veteres una vice ad animi usque deliquium detrahebant, evacuare solent.

THESIS II.

Quamvis igitur id laboris mihi non sumam, ut argumenta excutiam, atque ad rationis obruffam ducere velim omnia, quibus passim à Medicis V. Sectioni in quacunquē, tenera, adulta, consistente & decrepita ætate vel probetur vel damnetur, quandoquidem id ipsum jam dudum ab aliis ante me ad fati-
em factum est, neque operæ nonnisi supervacuæ esse existimem V. Sectionis, quæ nemini ignota est & per quam

quam communiter sanguinis e vena incisa aut per-
tusa misio intelligitur, prolixam definitionē dare, id
nihilominus mearum partium fore facile prævideo,
ut cum Speciminis Inauguralis loco de VSectionis
usu in Senibus tantum agere decreverim, speciali-
us nunc paulo disquiram, quodnam verum &
adæquatam in senibus VSectionis indicans sit? qui-
bus proprie senibus, quo in senii gradu constitutis,
cujus temperamenti & constitutionis, conferat
adeoque competat V Sectio? Quibus autem ex adverso
noceat? Coronidis loco subjunctis, quæ Medicorum
probatissimorum praxis & fida experientia de VS.
usu in senibus unumquemque doceat.

THESIS III.

Uti vero quodlibet artis auxilium sive remedi-
um suum habet indicans, quod illud ejusque usum
exigat, & necessario quasi requirat, ita VSectionis
tam in senili quam in quacunque alia ætate verum
& genuinum indicans est sanguinis copia & abun-
dantia, plethoræ vocabulo insignita, eaque potissi-
mum agitata vel commota universalis vel particu-
laris, vera vel Spuria; Equidem nonnullis du-
bium videtur, utrum re vera dentur senes plethori-
ci, & consequenter plethora in senio occurrat. Ast
existimo, me multis rationibus inductum affirma-
tivam recte tueri posse; Etenim quod plethoram
sine motu excessu spectatam attinet, testatur expe-
rientia, senes in viridi & cruda senectute constitutos,
munera civilia alacriter obeuntes, sanguineos &
plethorios occurrere quam plurimos, subinde quo-
que valido & robusto satis corpore præditos alios

conspici, qui bene edunt, bene digerunt, placide dormiunt, excernenda rite excernunt, non multum vero ob vitam sedentariam & otiosam, rude quasi donati, iterum absumunt; adeoque nihil e corpore fere dissipant, omnia retinent, qui necessario plethoram exinde contrahunt, atque apoplecticis affectibus propterea valde opportuni fiunt. Sicuti in sene decrepitæ ætatis, annos jam octoginta quinque nato, roseum vultum, sanguinisq; molem speciosam suo tempore vidit, & miratus est *Joh. Nicol. Pechlinus* de quo relatum accepit, singulis, binis, ternis, quaternis septimanis jam inde à juventute eidem sanguinem per nares stillasse, hac autem evacuatione deficiente lethargo tandem oppressum interiisse *vid. ejusd. Observat. Physic. Medic. Lib. II. Obs. IX. p. m. 221.* Mitto quod constantis observationis est, plethoricos & hæmorrhoidarios à talibus generari, atque utramque corporis constitutionem ad extremum usq; senium circumferre. Hinc *Galenus Lib. de rat. Cur. per Sangu. Miss. Cap. 13.* generaliter licet VSectionem senibus interdicens, ubi Plethoram V. Sectionem coindicare advertit, etiam seni septuagenario venam perforare præcipit, passimque alii practicum in senibus apoplexia correptis sanguineis & plethoricis, ut ex orci faucibus eosdem subito eripiant, ad VSectionem, & quidem interdum satis largam, tanquam ad unicum salutis anchoram non infeliciter confugiunt. *vid. Christ. Langii Oper. Medic. Tom. I. p. m. 737.*

THE-

THESIS IV.

Neque minus experientia compertum est, fenēs plethoricos vel vehementioribus aliquando animi affectibus abreptos, oestro iracundiæ percitos, vel ebrietate nimia, calidorum imprimis vinorum abusu inducta, vel corporis vehementiori exercitio in aëre calido factō, adeoque plethora agitata in gravissima vitæ pericula & morbos sese præcipitare, è quibus vix eluctantur, nec alio remedio liberantur, quam ex pedita VSectione, plenitudini & viribus naturæ proportionata.

THESIS V.

Silentio præterea plane præterire nequeo, duplicem passim à Medicis plethoram recenseri, unam ad vasa, alteram ad vires, prior consistere videtur in vasorum sanguiferorum per corpus universum à sanguinis copia expansione, dilatatione, turgescencia, habitu corporis laxo molli & florido cum pulsu pleno & valido, sine notabili vel manifesto corporis incommodo, posterior ex sanguinis vitio, tum vel nimis pituitosus, vel biliosus, vel serosus, vel flatulentus est, obicem ponit partium functionibus, ut cum prædicta plenitudine languorem corporis simul inferat, estque hæc prioris interdum consequens & productum. Utramque tamen in senibus observari experientiæ non repugnat, licet posterioris exempla saltem longerraria & in senibus non nisi seræ & effecæ senectutis observabilia. Nec obstat sententiæ meæ Hippocrates Sect. III. Aphoris. 31. plerosque senum morbos

bos referens, nullam vero inter illos mentionem faciens plethoræ, quandoquidem hoc loco maturæ & decrepitæ ætatis morbos commemorat, in qua plethora, rarius vel nunquam datur, senum corporibus existentibus exsanguibus exuccis & marcidis. Patet ergo ex allatis, præter juniores & mediæ ætatis homines etiam senes plethora laborare, quæ si necessitas postulaverit, per prompte V Sectione tollitur.

THESIS VI.

Quibus autem senibus porro, & in quo senii gradu viventibus proprie conveniat V Sectio, nunc specialius mihi disquirendum & determinandum venit. Ubi ante omnia ætatis senilis rationem à me habendam esse maximam unusquisque statim advertit, quo patefcat, quæ speciatim ætas senilis, & quales Senes, V Sectionem admittant, tolerantque. Hippocrates senectutem morbum dicens, senium pro ultimo vitæ termino, proximo ad interitum gradu, habet, adeoque per senectutem ætatem extremam & decrepitam intelligere videtur. Galenus L. III. *Aphorism. Comment. 27.* vitam hominis in sex partes dividens totidem ætatis differentias facit, sextam vero vitæ partem, scil. senectutem, *Lib. V. de tuenda valetudine* in tres partes denuo partitur, scil. in primam eorum qui *ώμογενοντες*, id est viridi senectute præditi sunt, commode satis munera quævis civilia obeuntes. Secundam illorum qui cani omnino sunt. Tertiam istorum in quibus functionum omnium est extrema debilitas, sub qua senes incurvantur, qui Latinis Silicernia, Græ-

Græcis *πρόσοι* dicuntur, vid. *Job. Varandæi de Natura hum.* Sect. VII. p. m. 702. A qua Galeni triplici ætatis differentia non multum quoque ablutidit communitis Medicorum sententia, qua triplicem itidem asserunt senectutem Primam crudam & vegetam, ab anno ætatis quinquagesimo ad sexagesimum vel sexagesimum tertium, sub qua ad rem publicam & negotia civilia gerenda senes sic satis idonei sunt. Secundam ab anno sexagesimo usque ad septuagesimum, sub qua ob virium imbecillitatem civilia negotia amplius obire nequeunt. Tertiam postremam, ab anno septuagesimo usque ad finem vitæ, quæ ætas decrepita, marasmus senilis, aliis tabis genus & proprie Senium dicitur. vid. *Fabr. Bartholeti Encyclopæd Hermet. dogmat. cap. IV. p. m. 23. Job. Franc. Leonis ab Erlsfeldt Comment. ad Hippocrat. aphorism. p. m. 434. Frid. Hoffmanni dissert. de valetudine senum tuenda.*

THESIS VII.

In quocunque tamen partes ab aliis dividatur senilis ætas, certum & naturæ & conditioni corporis humani maxime consentaneum est, ætatem ex certo annorum numero non esse definiendam, neque æstimandam, adeoque VSectionem & ejus usum nullo stato annorum decursu & termino circumscribi, nec ab ætate generatim bonam VSectionis indicationem formari posse; Etenim licet imperitum vulgus ante pubertatem & post sexagesimum ætatis annum VSectionem non admittat vid. *Wolf. Hæferi Hercul. med. Lib. VII. p. m. 315.* diuque jam in scholis Medicorum controversum fuerit, num senium

B

nium VSectionem omnem disvadeat, hac super re plurimis argumentis olim inter se certantibus *Horat. Augenio Lib. de sanguinis missione & Alexandr. Massaria*, illo in senibus VSectionem admittente, hoc illius sententiam infirmante; rationalis tamen quivis Medicus non æque ad annorum numerum, quam ad corporis vigorem, ad naturæ robur & vires prudenter respicit, quibus præsentibus beneque constitutis, si necessitas postulaverit, VSectionem senibus etiam tutissime imperat. Egregie plane in hanc rem commentatur, mentemque suam aperit *Cornel: Celsus*, inquit, *interest non quæ ætas sit, neque quid in corpore vitii geratur, sed quæ vires sint. Ergo si juvenis imbecillus est, aut si mulier quæ gravida non est, parum valet, male sanguis mittitur. At firmus puer, & robustus senex & gravida mulier valens, tuto sic curantur vid. ejusd. Lib. 11. de Medic. cap. 10. p. m. 77. 78.* Cui in hoc rectissime quoque adstipulatur *Daniel: Semertus* scribens; *Hoc tamen de ætate in genere tenendum, cum ea non per se, sed virium vel præsentium vel futurarum interuentu VSectionem permittat; non hic tam annorum numero, quam habitus ac virium robori attendendum, videndumque non solum, quam diu quis vixerit, sed quantum adsit virium, cum fieri possit, ut septuagenarius facilius ferat VSectionem, quam alius nondum sexaginta annos natus. vid. ejusd. Instit. Medic. Lib. V P 2. Sect. I. cap. 17. p. m. 1165.* Quibuscum merito conferantur super hoc argumento verba *Friederici Schraderi* de VSectione in Senibus ita scribentis *Puto cum discrimine hic esse loquendum, scil. in senibus & ipsis etiam septuagenariis VSectionem institui posse cum*

cum Galeno quidem fatemur: non tamen sine fontica causa & urgentissima necessitate id faciendum esse, atque hac presente non ad ipsam etatem ita, quam ad virium robur respiciendum, quod si proportionem cum remedio hoc non habeat, nec mittendus facile seni sanguis vid. ejusd. dissert. de Praesidiis Senectutis art. XIX.

THESIS VIII.

Ex quibus liquidum nunc est, & sponte quasi ex allatis fluit, quibus speciatim senibus, in quo senectutis gradu degentibus V Sectio conveniat aut noceat; Id quod in sequentibus mihi prolixius jam adhuc demonstrandum erit. Et quidem constat apertissime, competere VSectionem senibus plethoricis, robustis & vegetis, cujuscunque sint senectutis, maxime si a causa quadam praeternaturali Plethora in orgasmum nimium concitetur; tum quippe urgens praesto est VSectionis indicans, nec ulla suppetit in contrarium ratio, quae VSectionem vel disvadeat vel impediatur. Non infrequens senibus hujusmodi temperamenti & constitutionis est periculum vel apoplexiae vel aliorum affectuum soporosorum ab ingluvie & ebrietate, maxime si eodem tempore ab externo aëris frigore habitus corporis stringatur & impetus fluidorum ad cerebrum fiat, quo in casu ad avertendum morbum & praecipuum vitæ periculum miræ efficacitæ erit V Sectio, quando quidem teste *Olao Borrichio* notatu dignum est, hominem ebrium secta Vena evasisse sobrium vid. *Act. Hassn. Med. Vol. 5. observat 72. p. m. 120. 121.* Sic & plurimum confert

VSectionio fenibus hæmorrhoidariis, laute viventibus, quibus fluxus hic, si libere successerit, summo utique emolumento est. Si vero contigerit, eundem ante ultimam senectutem impediri aut plane intercipi, nihil obstat; cur non talibus fenibus in partibus inferioribus vena aperiatur; quoniam sangvinis excretio, quæ per hæmorrhoides fit, nõ differt a VSectione, quã quod in illa spontaneo naturæ molimine, in hac vero destinato consilio vas sangviferum aperitur. Nec multum ab hac senum conditione abludit illa mulierum, quando terminum cessationis menstruorum supergressæ, pridem plethoricæ, profuse menstruantes VSectionem tanquam vicarium fluxus menstrui remedium in futurum vel negligunt vel per intervalla admittunt; priores enim ex neglecta VSectione vel capiti; doloribus vel nephriticis vel arthriticis, hysterico colicis, convulsivis pathematibus corripuntur, a quibus omnibus posteriores plane vivunt immunes. Unde verissime Hippocrates inquit *Sect. VI Aphorism. 29. mulierem ~~zom~~ podagra non laborare, nisi menstrua defecerint*, aut quod idem est in annosioribus, vicaria evacuatio neglecta fuerit. Quo instituto etiam in muliere nobili laudabilis constitutionis VSectionẽ ad octogesimum ætatis annum feliciter continuatam fuisse ex Trincavello allegatum legere licet apud *Mich. Ettmull, Institut - Medic. Therap, Class. I. Cap. 1. p. m. 283.*

THE-

THESIS IX.

Ventriculus porro quemadmodum maximum habet consensum cum omnibus fere corporis partibus, ita ab ejus robore reliqui totius corporis vigor dependet plurimum; hic enim optimus naturæ virium promus condus est, ac ob arctissimum nexum universi corporis affectionibus consonus, omnibus partium bonis congaudens, nullis non malis compatiens deprehenditur. Hinc ventriculo ægrotante & reliquum corpus langvet, vegeto autē existente, vividum admodum est. *Qua de causa etiam in senibus, quorum ventriculus bene appetit, perfecte digerit, tanto minor a VSectione metus est, quanto citius laudabili chylo detracta sanguinis portio resarciri possit, quibus proinde, si quidem causa quædam urgens adsit, rectissime convenit & prodest V Sectio Conf. Frid. Hoffmanni dissert. de V Sectionis prud. administrat.*

THESIS X.

Nec floccipendenda plane est consuetudo, in primis anniversaria illa, quibusdam sollicitè à plurimis retro annis observata, tandemq; quasi in habitum transiens, ut sanguinem senes profundere necesse habeant, quandoquidem hic in nonnullis organum suum variis proderè indiciis scil. vel pulsu, vel dolore, vel prurigine in ipso illo nævo, quem pristini ictus intulere, sicque veluti instinctu quodam ad locum, quo pridem emitti cœperat, propere solet. Sicuti senex annum jam septuagesimum quintum agens notus est Clar. D. Præsid: qui licet

corpore videatur marcidus & edentulus fere fit, vegetus tamen adhuc est, bene appetit cum vasorum sanguiferorum ingenti plenitudine & turgescentia. Hic nisi quotannis VSectionem repetat, lassitudine totius corporis, temulentia, capitis doloribus, variisque tentatur morbis, quibus mendendis hucusque feliciter VSectionem adhibuit. Interea tamen ubi ulteriori ætatis progressu vigor naturæ jam multum remittere, ac ætas extrema & occidua sensim appropinquare incipit, consultum amplius non est, seni sanguinem mittere, licet antea illud factum fuerit, quoniam factum pignoris vitæ dependium non tam facile refarciri potest.

THESIS XI.

Cæterum nullius ponderis nec valoris esse existimo, argumentum Bontekovii, quo à lampadis oleo detracto, flammaque inde extincta argumentatur ad vitam hominis, sanguinis missione labefactandam vel plane destruendam, eodemque VSectionis usum dissvadere conatur; etenim hoc posterius argumentum illud longe non probat; atque licet verissimum sit, lampadis flammam oleo consumpto vel detracto extinguui, non minus tamen verum est, abundante olei copia & quantitate nimia flammam similiter opprimi: id quod exemplo molarum aquaticarum evidentissimum est, quæ alluvie quidem moderata rite in gyrum aguntur, verum à nimio etiam aquarum affluxu earundem motus penitus intervertitur & destruitur. Plenitudinis autem & repletionis nimix, quam præsentissime

tiffime tollit VSectionio, in corporibus humanis, inprimis apoplecticis, pleuriticis, febricitantibus, longe frequentiores occurrunt observationes, quam sanguinis defectu & inopia peccantis; nec nisi perrarum est, quemquam plethoricorum à largissimis, utcunque etiam criticis, hæmorrhagiis interire; ut adeo potiori jure præ VSectione administranda, quam eadem prohibenda militandum sit, si causa fontica illam postulaverit.

THESIS XII.

Ex hætenus dictis dum abunde liquet, quibus senibus VSectionio conveniat, restat demonstrandum, quibus ex adverso noceat. Uti ergo naturæ robor & vigor, concurrente VSectionis indicante, in senibus cujusvis etiam ætatis, VSectionem libere admittit; ita ex opposito summa senum infirmitas & virium defectus VSectionem prohibent & impediunt. Quare per se manifestum fit, decrepitam ætatem, sub qua corpus marcescere incipit, vigor omnis naturæ perit, partes solidæ ob siccitatem nimiam exarescentes potiore suam activitatem jam amittunt, nullam tolerare VSectionem, & moribundum senem præcipitare, quisquis reliquum vitæ calorem cum sanguine profuderit, rectissime judicante *Job. Fernelio Therapeut. Universal Lib. II. cap. XI. p. m. 199.* Imo senium, teste Galeno, omnia corporis mala majora habens, ob hanc debilitatem cautum admodum circa universalia, & in primis VSectionis usum, deponere Medicum, prudentissime monet *Gunt. Christoph. Schelhammerg Diss. de morbis ætatum Cap. III. Sect. IV.*

Sect. IV. p. 51. (2)do periculosa est VSectio senibus ventriculi & intestinorum morbo laborantibus, utcunque in primo vel secundo senectutis gradu constitutis. Omnibus enim etiam ad senectutem nondum progressis, mala vero digestionem & corporis languore laborantibus, si sanguis nunquam mittendus sit, docente *Cael. Aureliano de Epilepsia Lib. IV. p. m. 299.* Imo ne mulieribus quidem menstruis defectis ex alio morbo antegresso adhuc languidis VSectio tuto imperari non possit nec debeat teste *Frid. Hoffmanno in Dissert. de prudenti VSectionis administratione p. 34.* Quidni senibus Ventriculi atonia affectis suspecta & damnosa esset VSectio? utpote qua quisque temerarius artisque medendi imperitus senum ætatem abrumpit magis, quam reficit vel restaurat (3)tio nec amplius tutam sed noxiam esse VSectionem senibus sensuum cum internorum tum externorum vigore actu defitutis, functionum vitalium notabili languore, habituque corporis pravo, lurido & cachectico jam laborantibus; omnia enim hæc à partium solidarum nimia durtie, ficitate, coarctatione, motus tonici ablatione, quæ vitia senectutem presso pede sequuntur, maxime in exilissimis musculorum & vasculorum tubulis, suam unice trahunt originem; Unde fluidorum motus per viscera, totiusque corporis compagem intervertitur & impeditur, naturales tam secretiones quam excretiones, corpus ejusque humores à putredine & corruptione alias præservantes, sistuntur, fluida multis fordibus & impuritatibus inquinantur, totaque

que sensum machina lento gradu tendit ad omnimodam quietem, sive mortem: id quod eleganter expressit *D. Hequet*, inquit: *atas non ex annorum numero, neque ex liquidorum indole, sed ex solidorum conditione definienda. Etatis enim mensura hic est partium agilitas, aut virium potentia, quæ venit à molli partium elaterio sive systaltica vi, quæ solidis propria est, At sub senectute, quæ tabis genus est, humore defectæ partes durefcunt, & à sua flexilitate desciscentes de elaterio perdunt. Unde ut contractionibus, sic & excretionibus obeundis sunt impares. vid. ejusd. Tract. de purganda Medic. à Curarum sordibus cap. XXII. p. 278.* Cum vero probabile admodum sit, à detractis senibus grandævus sanguine partium solidarum superstitem molliriem & flexilitatem mirum quantum imminui, indeque ad celeriores ficitatem & rigiditatem magis disponi, justissimus omnino metus est, ne sanguinis missione sensuum omnium gravior læsio, functionumque vitalium major abolitio sequatur; sicuti ejus rei exemplum ab *Olao Borrichio* proditum legere licet in sene sexagenario, qui à VSectione, cujus necessitatem febris & plethora imposuerant, in oblivionem incidit, memoria statim post evacuationem vacillante, neque unquam integra redeunte vid. *Act. Hassniens. Med. Vol. V. obs. 71. p. m. 169.* Quo cum merito conferas VSectionem, loquelæ, memoriæ & rationis imbecillitatis causam vid. *Ephemerid. Nat. Cur. Dec. II. Art. V. p. m. 280.* ut & VSectionem visus imbecillitatis causam. *Ephemerid. Nat. Cur. Dec. II. A. V. p. m. 292.*

C

THE-

THESIS XIII.

Neque minus (4) certum est ex morbo & imprimis diurno, convalescentes plerumque tarde pristinas vires colligere, atq; proinde languidiores observari, ob quā causam VSectionis adhibenda non est. Idem ergo si occurrat in senibus, nec aliud esto de VSectione iudicium; cum viribus senem languidum magis privet atque enervet. Hippocrates tamen maximum successum V Sectionis in homine diurno morbo conflato, aliis remediis in cassum adhibitis, memorat. *Lib. Epidem: V. n. 2.* cujus rei ratio a diverso Græciæ climate, ipsiusque ægrotantis individuali constitutione sine dubio est arcessenda.

THESIS XIV.

Supersunt adhuc, quæ experientia & probatissimorum Practicorum observationes de VSectione in senibus facta, ejusque utilitate passim suggerunt & subministrant, in medium afferenda; fateorque non mediocrem talium observationum silvam in spatiosissimo rerum medicarum campo passim reperiri & conspici, quarum aliquod scopo meo apprimè inservientes adduxisse expediet. Viduam proinde sexagenariam, cui ter secta Vena esset, septimo morbi die, valde licet debilem, præter opinionem tamen convaluisset legas apud *Guil. Ballonium de sanguinis Missione Lib. II. Epidem in Labyrinth. extricat Med. Lib. IV. p. m. 144.* Verulæ octoginta novem annorum, ut & senatori octogesimum secundū annum jam egresso contra mictum cruentum VSectionem

onem feliciter cessisse testis est. *Georg. Volcamerus in Theoph. Bonet. Med. Septentr: P. II. Lib. VIII. P. IV. Sect. 2. p. m. 759. Item Ephem. Nat. Cur. Dec. I. A. II. obs. CXXII. p. m. 322.* Tantopere in senibus pleuriticis a *Laz. Riverio* commendatam VSnem *Vid. ejusd. Prax. Med. Lib. VII. Cap. de Pleurit. p. m. 251.* fauste celebratam legas in sene decrepito octogenario pleuritico. Apud *Vit. Rjedlinum in Curar. Med. Centur. X. Curat. 646. p. m. 665. 666.* In septuagenario feliciter institutam Venæ Sectionem notat *Herman. Grube*, in plus quam septuagenario, irem in fœmina septuagesimum annum degente erysipelas compesci non potuisse, nisi erepto sanguine, refert *Georg. Wolffg. Wedelius.* In octogenario salutariter VSectionis factæ meminit *P. Forestus*, in nonagenario *Volcamerus* & in illustribus personis plurimis, octoginta annos jam transgressis, feliciter administratam se vidisse VSectionem meminit *Elias Rud. Camerarius.* *Vid. ejus Valetudinar. senil. Cap. VII. art. VI. p. m. 40.* Quo referas quoque exemplum *Ludovici XIV.* Regis Galliæ, quem anno ætatis septuagesimo septimo mortuum, aliquot tamen ante obitum annis iteratam V. Sectionem in seipso non infauste expertum fuisse publicæ testatæ pridem sunt novellæ. Uti nec hic prætereunda sunt ex recentissimis observationibus verba *Frid. Hoffmanni. referentis. Novimus certe plures, qui subtracto quotannis aliquoties e Vena sanguine, et aetate, quæ robustissimis etiam satis longa est, impleverunt. & annum octogesimum quartum & sextum excesserunt. Vid. ejusd. Dissert. de Valetud. senum tuenda art. XXXVII. p. 31.* Ex quibus omnibus, pluribus quæ in hanc rem adhuc adduci possent, prætermisissis, plus satis cuivis constare posse arbitror, quid experientia de VSectionis usu in senibus hætenus docuerit.

F I N I S.

Ihr / die ihr Ver^s und Reim^s durch üble Musterung führt/
Und glaubt dem blauen Dunst^s : Ihr seyd die Klugheits-Lichter/
Die Pallas auf der Welt am höchsten aufgesteckt ;
Was? Pallas? die/ Natur im Zorne ausgeheckt/
Verschont die kleine Schrift / ihr ungerechte Richter !
Das Talionis Jus das schwör^s ich euch sonst zu /
Wollt ihr nun ruhig seyn? gömmt mir auch meine Ruh!
Doch/ Sapienti sat, ich will das beste denken !
Mein allerliebster Horn/ Dein Doctor-Tittel macht/
Daß ich/ aus Liebe/ Dir ein Ständgen hier gebracht /
O / laß mein Leyern Dich ergözen/ und nicht kräncken !
Die spröde Poësie hat mich niemahls geliebt/
Die manchen/ Tag und Nacht / viel süße Mäulchen giebt
Und thut mit Ihnen schön/ das kan und will ich leiden/
Schlägt nur mein Hoffen ein/ daß Dich mein Reim erquickt/
Den Schweiß und Stoppelwerck zusammen hat gesickt/
Ich und Hans Sachs^s will die Lorbern gerne meiden !
Der Höchste/ der regiert das hohe Sternen-Haus /
Der schütte über Dich das Horn des Heyles aus /
Es müsse so viel Wohl um Deine Scheitel schweben/
Als die Poëten-Kunst verwegne Stümper findt/
Die alle/ durch und durch/ Mit Brüdern von mir sind/
Die aber/ unverschämt/ es leugnen / weil sie leben ;
Als Jungfern/ weit und breit/ der Kopff nach Doctern steht ;
Als falscher Wahn berückt/ der in dem Schwange geht/
Wenn Pöbels Einfalt meint : Laßt einen Kirch-Hoff bauen /
Ein neuer Docter kommt/ der alt^s ist ihm zu klein /
Er wird/ habt Acht darauf / gar bald gefüllet seyn /
Dem mag ich keinen Hund/ geschweige mich/ vertrauen !
Num/werthgeschätzter Freund/ leb^s wol/ leb^s stets vergnügt/
Wenn eine Maladie Dein freyes Herz bekriegt/
Die Du nicht heilen kanst/ die süße Schmerzen führet /
So wünsch ich Dir darzu gleich eine Doctorin,
Die Jungfer/ oder Frau/ und die nach Deinem Sinn/
Dich/ mit der Medicin, entzückende curiret.

Samuel Schwäbisch/ Vr. Sil.

Wenn Tugend, Kunst und Fleiß sich in die Höhe schwingen;
Wenn Klugheit und Verstand/ Verdienst und Ruhm be-
krönt;

Da läßt es sich/ mit Lust/ der Wünsche Beyrauch bringen /
Da wird der Neid verlacht/ die Tadelsucht verhöhnt;
Das zeugt/ Wohl-Edler Horn/ an Deinem Ehren-Feste/
Da Dir der Doctor-Hut wird rühmlichst aufgesetzt,
Mein Wunsch/ den Du hier siehst/ an Versen nicht der beste /
Doch wohl an Günst und Pflicht/ weil Die kein Fleck verlegt.
Die propre Linden-Stadt/ die Sachsen Leipzig nennet /
Des Paradieses Bild/ der Anmuth Lust-Nevier /
Die sich/ vor Herrlichkeit / bald selber nicht mehr kennet /
Weil aller Überfluß/ in Allem/ wohnt in ihr/
Die ließ Dich/ Segens-voll/ der Medicirne-Lehren/
Galenî Heimlichkeit/ und Paracelsi Kunst /
Aus waerter Männer Mund' / in reicher Menge/ hören /
Du hörtest/ nahmest zu/ studirtest nicht umsonst;
Denn gabest Du Adieu dem edlen Fleiß Athene,
Als Witiz und Fleiß in Dir der Sehnsucht Zweck erhielt /
Besuchtest diesen Ort und dessen Musen-Söhne/
Der mit dem Doctorat Dein legt Verlangen stillt.
So viel als Schmerzen sind/ die Menschen Leiber plagen;
Als der Morbona-Reich nur Krankheits-Arten hegt;
Als alte Weiber sich mit Helfungs-Mitteln tragen;
Als Pfüscherey betrügt / die zu curiren pflegt;
So vieles Wohlergehn/ so vieles Heyl und Glück /
Wünsch' ich / Wohl-Edler Freund/ Dir zu dem großen D;
Gott gebe Dir auch bald die huldren Liebes-Blicke /
Daß auf dem Doctor-Hut ein Myrthen-Cränzgen sich!

Mit diesen wenigen Strophen legte sein Devoir
bey dem Herrn Doctorando ab

Christian Benjamin Mann/ LL. Cult.
Breg. Sil.

TE Medicinam
Dum penetrafti,
Cura retorfit
Docta legendi.

Te Deus altam
Duxit ad artem
Qua modo possis
Solvere morbos.

Hinc labor ante
Quamvis amarus
Jam tamen affert
Dulcia mella.

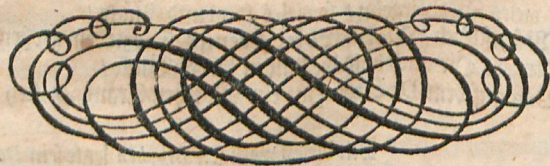
Ardua vincis,
Te neque flexit
Blanda voluptas
Linquere Mufas.

Sed fubeundo
Mente labores
Tu fuperafti
Gnaviter omnes.

Gratulor inde
Vivat in ævum
Laus tua femper
Nefcia mortis.

*Hacce Pranobiliffimo DNO. Doctorando, fummu
honoris Cacumen afcensuro gratulabundus ap
ponere debuit voluit*

G. STUBBE,
LL. Studiof. Muncheb. March.

00 H 6271

[1]

VD18

f

ULB Halle

3

003 571 882

479.

Q. D. B. V.

SERTATIO INAUGURALIS MEDICA,
DE

**INÆ SECTIONIS
SU IN SENIBUS,**

Quam
AUXILIANTE DEO

MISSIMÆ FACULTATIS MEDICÆ CONSENSU
in
REGIA VIADRINA.

PRÆSIDE

JOH. GEORG. à BERGEN,

ED. DOCT. & PROF. PUBL. ORDIN.

RE AC PRÆCEPTORE SINGULARITER COLENDO,
DEVENERANDO,

PRO LICENTIA

OS IN ARTE MEDICA HONORES

RIVILEGIA LEGITIME IMPETRANDI,

AD DIEM XXIV. MAJI A. MDCC XXVI.

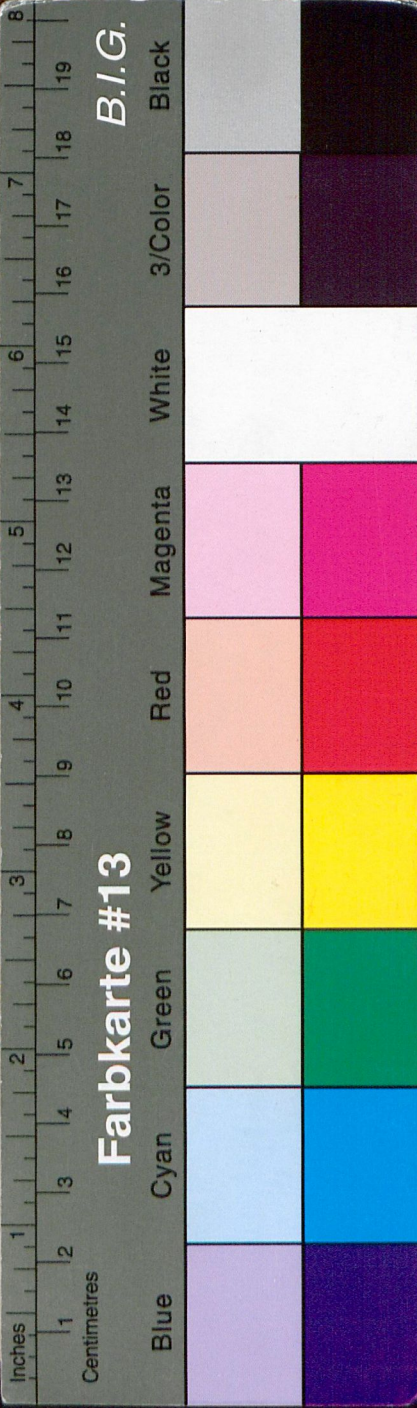
Placido Examini submittit
AUTHOR

JOACHIMUS HORN,

Beefcov. Marchicus.

ad VIADR. Literis JOH. CHRISTOPH. SCHWARTZII, Acad. Typ.

XXIII.

B.I.G.

Farbkarte #13